

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, de către avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Cojocaru Anatolie, de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Dintiu Maxim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 octombrie 2018 și a sentinței Judecătorei Cimișlia sediul Leova din 12 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui

Cojocaru Anatolie Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx

și

Dintiu Maxim Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 16.03.2018 – până la 12.04.2018

instanța de apel:

de la 21.05.2018 – până la 23.10.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 20.12.2018 – până la 13.03.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Leova din 12 aprilie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 151 alin. (4) Cod penal:

- Cojocaru Anatolie Xxxxx, la 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis;

- Dintiu Maxim Xxxxx, la 8 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Cojocaru Anatolie în perioada de timp

cuprinsă între 01.01.2018, aproximativ ora 23:00 - 02.01.2018, aproximativ ora 04:00, împreună cu Dintiu Maxim, în timp ce se aflau atât în s. Tomai, r-ul Leova, cât și în extravilanul acestuia, în direcția s. Voinescu, r-ul Hîncești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fapt confirmat prin tichetul Drager nr. 7373 din 02.01.2018, ora 07:09, cu concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat în volum de 0,68 mg/l, urmărind scopul de a-i cauza lui Ungureanu Ion, vătămări corporale și suferințe fizice, intenționat i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv Cojocarul Anatolie sărind cu greutatea corpului său peste corpul victimei în regiunea toracelui și abdomenului, iar Dintiu Maxim lovind în victimă și cu obiecte din lemn (o coadă de lemn pentru topor și o scândură folosită în calitate de scaun la căruță) mai cu seama în regiunea stângă a spatelui, prin ce i-au cauzat, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201823C0001 din 08.02.2018, următoarele leziuni corporale: hemoragie în țesuturile moi a capului; echimoze a țesuturilor moi a feții; hemoragie în ventriculii creierului; fracturi a coastelor pe stânga fără lezarea pleurei parietale; ruptură de splină și hemoragie masivă în cavitatea abdominală (1.200 ml de sânge fluid), care au apărut în rezultatul acțiunii traumatice a unui corp contondent - dur cu circa 30-40 minute până la deces și după criteriul pericolului pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă, moartea lui Ungureanu Ion survenind în rezultatul leziunii corporale grave periculoase pentru viață, manifestată prin traumă asociată acută gravă închisă a capului, cutiei toracice și abdomenului, cu hemoragie în ventriculii creierului, fracturi multiple de coaste pe stânga, ruptură de splină, ce a condiționat hemoragie masivă în cavitatea abdominală, și șoc hipovolemic, care a dus la deces.

Dintiu Maxim, în perioada de timp cuprinsă între 01.01.2018, aproximativ ora 23:00 - 02.01.2018, aproximativ ora 04:00, împreună cu Cojocarul Anatolie, în timp ce se aflau atât în s. Tomai, r-ul Leova, cât și în extravilanul acestuia, în direcția s. Voinescu, r-ul Hîncești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fapt confirmat prin tichetul Drager nr. 7371 din 02.01.2018, ora 07:02, cu concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat în volum de 0,75 mg/l, urmărind scopul de a-i cauza lui Ungureanu Ion, vătămări corporale și suferințe fizice, intenționat, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv Dintiu Maxim lovind în victimă și cu obiecte din lemn (o coadă de lemn pentru topor și o scândură folosită în calitate de scaun la căruță) mai cu seamă în regiunea stângă a spatelui, iar Cojocarul Anatolie sărind cu greutatea corpului său peste corpul victimei în regiunea toracelui și abdomenului, prin ce i-au cauzat, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201823C0001 din 08.02.2018, următoarele leziuni corporale: hemoragie în țesuturile moi a capului; echimoze a țesuturilor moi a feții; hemoragie în ventriculii creierului; fracturi a coastelor pe stânga fără lezarea pleurei parietale; ruptură de splină și hemoragie masivă în cavitatea abdominală (1.200 ml de sânge fluid), care au apărut în rezultatul acțiunii traumatice a unui corp contondent-dur cu circa 30-40 minute până la deces și după criteriul pericolului pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă, moartea lui Ungureanu Ion survenind în rezultatul leziunii corporale grave periculoase pentru viață, manifestată prin traumă asociată acută gravă închisă a capului, cutiei toracice și abdomenului, cu hemoragie în

ventriculii creierului, fracturi multiple de coaste pe stânga, ruptură de splină, ce a condiționat hemoragie masivă în cavitatea abdominală, și șoc hipovolemic, care a dus la deces.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpaților Cojocaru Anatolie și Dintiu Maxim, a fost calificată *de drept* în baza art. 151 alin. (4) Cod penal – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei, săvârșită de două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, la data de 17 aprilie 2018, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea ce se referă la respingerea solicitării de a fi încasate cheltuielile judiciare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cojocaru Anatolie și Dintiu Maxim să fie obligați de a restitui în mod solidar la bugetul de stat cheltuielile judiciare în sumă de 4.384 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată nejustificat, interpretând eronat prevederile legislației procesual penale, a respins solicitarea acuzatorului ce ține de încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare sus indicate, invocându-se că aceasta a fost numită pe cauza penală în vederea constatării cauzei morții, o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării;

- la caz, era necesar să se hotărască ca încasarea cheltuielilor judiciare, suportate de instituția abilitată a statului, să fie efectuată anume din contul inculpaților, suma fiind indicată în raportul de expertiză judiciară nr. 201823C0001 din 08.02.2018, anexat la materialele cauzei penale și constituie 4.384 lei, din care motiv cele descrise reprezintă un temei de casare a sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri potrivit regulilor stabilite pentru prima instanță.

3.2 Avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Cojocaru Anatolie, la data de 25.04.2018, care a solicitat casarea acesteia, în partea pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimului să-i fie stabilită pedeapsă de 8 ani închisoare.

În motivarea apelului a invocat că:

- inculpatul a recunoscut vina de comiterea faptelor imputate și în baza art. 364¹ Cod de procedură penală beneficiază de o reducere cu o 1/3 a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei cu închisoarea;

- Cojocaru Anatolie este atras la răspundere penală pentru prima dată, recunoaște și se căiește sincer de cele comise, a contribuit activ la stabilirea adevărului în cauza penală, ceea ce în ansamblu permit aplicarea pedepsei minime de 8 ani închisoare.

3.3 Avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Dintiu Maxim, la data de 12 aprilie 2018, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, în partea stabilirii pedepsei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care ultimului să-i fie aplicată pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod

penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani.

În motivarea apelului a invocat că:

- prima instanță a apreciat corect volumul probatoriu administrat de către partea acuzării, calificarea faptei penale pentru care este pus sub învinuire inculpatul Dintiu Maxim, însă la stabilirea pedepsei penale a interpretat și aplicat eronat prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, în privința acestui inculpat, aplicându-i o pedeapsă penală contrară prevederilor legale, ignorând dreptul la un proces echitabil și sarcina individualizării în limitele legii a pedepsei penale, contrar art. 6 și 7 CEDO;

- instanța de judecată neîntemeiat a reținut ca circumstanță agravantă, comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, deoarece gravitatea infracțiunii și aplicarea loviturilor este deja inclusă în construcția juridică a laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal;

- instanța de judecată a acordat dublă valență juridică agravantei în prezenta speță – comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, care pe de o parte a fost reținută la individualizarea pedepsei, iar pe de altă parte ca motiv de neaplicare a prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal;

- reținerea faptului că inculpatul ar fi dorit să părăsească hotarele țării după comiterea infracțiunii, nu a fost demonstrat convingător de către partea acuzării;

- în prezenta cauză nu existau temeieri privind neaplicarea art. 70 alin. (3¹) Cod penal, ținând cont de faptul că sunt prezente și circumstanțe atenuante la caz, precum ar fi căința sinceră, intenția de a repara integral prejudiciul cauzat prin infracțiune;

- inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de trai, este unicul copil în familie, neavând tată, pedeapsa stabilită va crea un puternic impact asupra stării familiale ale acestuia, îndeosebi în privința mamei sale, din care motiv aplicarea unei pedepse pe un termen de 6 ani închisoare este corespunzătoare la caz și va asigura atingerea scopului pedepsei penale, și restabilirea echității sociale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 octombrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel verificând aspectele de drept operate de prima instanță la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpaților a constatat că, prima instanță corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionând că fapta penală reținută, precum și în culpa lui Cojocarui Anatolie și Dintiu Maxim a fost săvârșită de către aceștia, în circumstanțele descrise, corect calificând infracțiunea în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a reținut faptul că, cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, așa cum inculpații Cojocarui Anatolie și Dintiu Maxim au depus cereri de examinare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală (v. 2, f.d. 39-40), declarând aceștia că recunosc săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu.

A fost menționat de către instanța de apel că, circumstanțe ce atenuază răspunderea penală, conform art. 76 Cod penal, în privința inculpaților, au fost

stabilite, recunoașterea vinovăției, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel. Mai mult ca atât, în privința lui Dintiu Maxim a fost stabilit în calitate de circumstanță atenuantă săvârșirea infracțiunii de către o persoană, ce a atins vârsta de 18 ani, însă nu a atins vârsta de 21 ani. Potrivit art. 77 Cod penal, în privința lui Cojocaru Anatolie și Dintiu Maxim au fost stabilite și circumstanțe agravante, și anume, săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Potrivit materialului caracterizant, reiese că Cojocaru Anatolie anterior a fost judecat nu odată, iar la locul de trai acesta se caracterizează satisfăcător, la evidența medicului psihiatru, nu se află, a recunoscut vina integral, căindu-se sincer de cele comise. Instanța de apel ca și prima instanță nu a neglijat faptul că, inculpatul Cojocaru Anatolie a comis o infracțiune deosebit de gravă, în rezultatul căreia a lipsit de viață o persoană, iar la stabilirea pedepsei în privința acestuia, prima instanță a dat eficiență prevederilor art. 7, art. 75 Cod penal, punând accent pe gravitatea infracțiunii săvârșite de către inculpat, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei inculpatului.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță stabilind inculpatului Cojocaru Anatolie pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 9 ani, a dat eficiență prevederilor legii, inclusiv art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fapt ce denotă netemeinicia apelului depus în interesele acestuia. Chiar dacă inculpatul Cojocaru Anatolie este căsătorit, a recunoscut vina de comiterea faptelor imputate și a contribuit activ la stabilirea adevărului, acesta a beneficiat de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea, de toate acestea prima instanță a ținut cont și la caz, limitele de pedeapsă constituind închisoare de la 8 ani la 10 ani, fiindu-i aplicată pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 9 ani, rezultând că au fost respectate cerințele legii.

În opinia instanței de apel, apărarea nu a prezentat argumente întemeiate ce ar demonstra necesitatea aplicării în privința lui Cojocaru Anatolie a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 8 ani, deoarece la pronunțarea sentinței prima instanță a ținut cont, inclusiv și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Faptul că persoană pe care a lipsit-o de viață Cojocaru Anatolie în urma comiterii infracțiunii, îi era cumnat, acesta nu constituie un temei ce ar duce la aplicarea pedepsei minime de la noile limite de pedeapsă, după reducerea acesteia cu o treime.

Cu referire la apelul depus de avocatul Șcheau Igor în numele lui Dintiu Maxim, instanța de apel a considerat că, acesta urmează a fi respins ca nefondat, deoarece și în privința acestui inculpat prima instanță a stabilit o pedeapsă echitabilă, punând accent și pe prevederile art. 61 Cod penal. În această parte, instanța de apel a menționat că, prima instanță a luat în considerație faptul că Dintiu Maxim a comis o infracțiune deosebit de gravă, punându-se accent și pe personalitatea inculpatului, care se caracterizează satisfăcător la locul de trai, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, a recunoscut vina integral, se căiește sincer de cele comise, nu are antecedente penale. În viziunea instanței de apel, necesitatea aplicării pedepsei pe un termen de 8 ani lui Dintiu Maxim a fost argumentată de prima instanță, care a

avut în vedere că acesta a săvârșit infracțiunea imputată având vârsta de 20 ani și corect analizând circumstanțele cauzei în raport cu prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, just a conchis că în privința acestuia este necesară aplicarea pedepsei cu închisoarea în limitele generale prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal. Inculpatul Dintiu Maxim, a comis infracțiunea în stare de ebrietate și în același timp a profitat de starea de neputință a victimei, care se afla în stare de ebrietate alcoolică avansată. Mai mult ca atât, în timpul săvârșirii infracțiunii Dintiu Maxim a avut un comportament agresiv, exprimat prin diverse acțiuni violente față de victimă și anume aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii, picioarele peste diferite părți ale corpului, la fel, a lovit victima cu o coadă de lemn pentru topor și o scândură folosită în calitate de scaun la căruță. Totodată, prima instanță a luat în considerație la aplicarea pedepsei și comportamentul lui Dintiu Maxim după săvârșirea infracțiunii, care a plecat la propriul domiciliu, unde a fost depistat de colaboratorul de poliție, în acel moment având în buzunar pașaportul cetățeanului Republicii Moldova eliberat pe numele său. Astfel, fiind conștient de fapta prejudiciabilă comisă, Dintiu Maxim intenționa să părăsească Republica Moldova, în așa mod eschivându-se de organul de urmărire penală și de răspunderea penală.

Instanța de apel a statuat că, pedepsele aplicate de prima instanță în privința inculpaților fiind proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune și va contribui la realizarea scopului de corectare a inculpatului, de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpați cât și de către alte persoane.

Cu referire la apelul procurorului în partea încasării cheltuielilor judiciare în sumă de 4.384 lei, instanța de apel a menționat că acestea urmează a fi trecute în contul statului, deși au fost efectuate expertize pe cauza dată, potrivit art. 2 al Legii nr. 68 din 14 iunie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, actul prin care se dispune expertiza judiciară este: ordonanța organului de urmărire penală sau încheierea instanței de judecată, prin care se dispune efectuarea expertizei judiciare sau, după caz, cererea de efectuare a expertizei judiciare depusă de către părți din inițiativă proprie și pe cont propriu în condițiile codurilor de procedură civilă, penală și contravențional. Art. 11 alin. (2) din Legea nominalizată stipulează că, expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislației de procedură.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 142-144 Cod de procedură penală, instanța de apel a statuat că, încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor, se fac din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate inculpaților. Procurorul a solicitat să fie încasate cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare din 08.02.2018, însă acestea au fost suportate până la 09.02.2018, dată când au survenit modificări în lege. Prin urmare, nu pot fi puse pe seama inculpaților încasarea cheltuielilor judiciare la suma de 4.384 lei, aceste cheltuieli fiind suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților. Astfel, urmează a fi trecute în contul statului, cheltuielile judiciare în

sumă de 4.384 lei.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, la 28 noiembrie 2018, care solicită casarea acestora, în partea soluției privind cheltuielile judiciare, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, privind încasarea de la Cojocaru Anatolie și Dintiu Maxim a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în sumă de 4.384 lei.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- dispoziția alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, prin care se prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată, iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli ce au fost suportate din cauza comiterii infracțiunii de către inculpați;

- la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile judiciare, aceasta urmează a fi soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii și doar dacă, acesta nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitate juridică, cheltuielile sunt trecute în contul statului;

- instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului de a încasa de la inculpați suma de 4.384 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel rezultă că este o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, în conformitate cu cerințele art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Cojocaru Anatolie, la data de 06 noiembrie 2018, care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimului să-i fie stabilită pedeapsă de 8 ani închisoare.

În motivarea recursului ordinar apărătorul invocă argumente identice cu cele invocate în apel (a se vedea pct. 3.2).

6.3 Avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Dintiu Maxim, care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, în partea stabilirii pedepsei, prin care ultimului să-i fie stabilită pedeapsă de 6 ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

În motivarea recursului ordinar apărătorul invocă argumente identice cu cele invocate în apel (a se vedea pct. 3.3).

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente:

Pornind de la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, se relevă că instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de

consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

7.1 Cu referire la recursul declarat de către procuror

Recursul declarat de procuror este întemeiat în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, invocând următoarele cazuri de casare incidente, în opinia acestuia, în prezenta cauză și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal constată din recursul declarat, că recurentul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocând dezacordul cu respingerea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală la caz din contul inculpaților.

Astfel, procurorul contestă decizia instanței de apel din considerentul că, în opinia lui, instanța eronat nu a încasat cheltuielile judiciare de la inculpați în cuantum de 4.384 lei, suportate de stat pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 201823C0001 din 08.02.2018.

Verificând actele cauzei, raportat la alegațiile procurorului, instanța de recurs consemnează că cele avansate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel, de altfel și de prima instanță în partea neîncasării cheltuielilor judiciare, este legală și întemeiată.

Colegiul penal consideră nefondată revendicarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizelor judiciare, dat fiind că, în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului, după cum pretinde recurentul.

O atare prevedere legală se conține în dispoziția art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, unde este stipulat că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Excepția

despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Din actele cauzei, se constată că, raportul de expertiză nr. 201823C0001 din 08 februarie 2018, a fost ordonat de către organul de urmărire penală pentru stabilirea cauzei decesului a părții vătămate prin acțiunile ilicite ale inculpaților, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care au fost puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea situație, instanțele de fond corect au statuat că, plata pentru efectuarea acestei acțiuni procesuale, nu urmează a fi încasată din contul inculpaților, întrucât atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227 - 229, precum și cele din Legea specială nr. 68/2016 specificată mai sus, stabilesc că responsabilul pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor îndrituite cu efectuarea expertizelor judiciare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.

Din aceste ansamblul considerentelor care preced, rezultă că cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu le-a ordonat.

Totodată, Colegiul notează că, este greșită și nefondată alegația recurentului precum că, prin modificările efectuate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), legislatorul și-a exprimat intenția de a pune în sarcina inculpatului recuperarea cheltuielilor judiciare, deoarece prin abrogarea alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală și lăsarea în vigoare a celorlalte dispoziții din art. 227 - 229 Cod de procedură penală, precum și a celor din art. 75 din Legea nr. 68/2016, se subliniază *in concreto* că, compensarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor se face din contul celor care ordonează această acțiune procesuală, interpretarea extensivă în defavoarea legii procesual-penale este interzisă.

Cu privire la cele consemnate de recurent despre existența unor soluții contradictorii în practica judiciară cu privire la modul de soluționare și recuperare a cheltuielilor judiciare de către Curtea de Apel Cahul, Colegiul penal ține să specifice că dreptul la o jurisprudență constantă nu este o chestiune ce se regăsește printre temeiurile de declarare a recursului ordinar, mai mult ca atât, în cauza *Legrand c. Franței* din 26 mai 2011, nr. 23228/08, Curtea de la Strasbourg a statuat că apariția unui reviriment de jurisprudență și aplicarea de noi soluții într-o procedură pendinte nu încalcă art. 6 din Convenție - dreptul la un proces echitabil. În același sens, s-a consemnat că exigențele asigurării securității raporturilor juridice și protecția încrederii din partea justițiabililor nu consacră dreptul la o jurisprudență constantă și că evoluția jurisprudenței nu este prin ea însăși contrară unei bune administrări a justiției, întrucât absența unei abordări dinamice și evolutive ar împiedica orice schimbare sau îmbunătățire.

Având în vedere acestea, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept invocate de procuror și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de

apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 227-229, 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

7.2 Cu referire la recursul declarat de către avocatul Lupea G. în numele inculpatului Cojocaru A.

Deși, autorul recursului declarat nu invocă nemijlocit temeiul de casare din cele indicate expres în alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă din conținutul recursului Colegiul desprinde, că sunt aduse critici în partea ce se referă la dezacordul cu termenul pedepsei cu închisoare stabilit inculpatului Cojocaru Anatolie pentru comiterea faptei imputate, solicitând în cele din urmă condamnarea la termenul minim de închisoare, aplicabil la caz, și anume de 8 ani și nu de 9 ani, precum a fost statuat de către instanțele de fond, astfel semnalându-se temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Din textul recursului, rezultă că apărătorul nu critică stabilirea vinovăției sau încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului infracțiunii, respectiv instanța de recurs nu se va expune la aceste capitole, verificând hotărârea instanței de apel doar sub aspectul individualizării pedepsei stabilite inculpatului Cojocaru A. Astfel, din conținutul recursului declarat se reține că, partea apărării critică concluziile instanțelor de fond în partea ce ține stabilirea termenului pedepsei cu închisoare în quantum de 9 ani, considerând că sunt temeiuri de a aplica în privința lui Cojocaru Anatolie termenul minim de închisoare de 8 ani aplicabil la caz, ținând cont de faptul că a fost judecată cauza în procedura simplificată, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță temeiul pentru recurs, invocat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului Cojocaru Anatolie, stabilită conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Așadar, la caz, inculpatul Cojocaru Anatolie de rând cu Dintiu Maxim au fost învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, sancțiunea căreia prevede pedeapsă cu închisoare de la 12 la 15 ani.

Astfel, în prezenta speță, Colegiul penal evidențiază acel fapt, că în privința inculpaților poate fi aplicată pedeapsa, doar cu închisoare și executare reală, în cazul stabilirii vinovăției acestora.

Totodată, inculpații în cauza dată, au recunoscut săvârșirea acestei infracțiuni și au solicitat de a fi judecată cauza pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere protocolară (f.d. 55 v. 2), beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În continuare, luând în considerație faptul că inculpatul Cojocaru A., a acceptat judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, acesta beneficiază de o reducere cu 1/3 a limitelor prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, deci noile limite pentru individualizarea pedepsei vor fi: de la 8 la 10 ani.

În cauza supusă judecării, prima instanță a stabilit inculpatului Cojocaru A., pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, concluzie susținută și de către instanța de apel. Verificând lucrările dosarului, în raport cu circumstanțele reținute de către instanțele de fond la capitolul individualizării pedepsei la caz persoanelor vinovate, Colegiul penal nu a stabilit careva motive de a se îndepărta de la concluziile instanțelor ierarhic inferioare.

Reieșind din materialele cauzei se atestă că, la caz în privința inculpatului Cojocaru A., a fost reținută circumstanța atenuantă - căința sinceră, iar ca circumstanță agravantă - săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate. Cât privește persoanelitatea ultimului, acesta se caracterizează satisfăcător la locul de trai, la evidența medicului narcolog nu se află, anterior a fost judecat, însă antecedentele penale sunt stine. Astfel, în speța dată, în privința inculpatului Cojocaru Anatolie se atestă, prezența atât a circumstanței atenuante, cât și a celei agravante, la fel și la capitolul persoanlității acestuia se constată aspecte mai pozitive, cum ar fi recunoașterea vinei, nu se află la evidența medicului narcolog, iar pe de altă parte acesta se caracterizează satisfăcător, anterior a fost sancționat nu odată pentru încălcarea legii penale.

În asemenea situație, Colegiul penal relevă prevederile art. 78 alin. (4) Cod penal, unde este stipulat că, în caz de concurs al circumstanțelor agravante și celor atenuante, coborârea pedepsei până la minimumul sau ridicarea ei pînă la maximumul

prevăzut la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod nu este obligatorie.

Prin urmare, Colegiul penal consideră argumentată pedeapsa stabilită de către instanțele de fond, care este în limitele prevăzute de normele legale, menționate și relevate mai sus. De asemenea, apreciază ca justificat stabilirea termenului pedepsei prevăzut de lege și anume 9 ani închisoare, deoarece din materialele cauzei se atestă, că la caz au fost stabilite, atât circumstanțe atenuante, cât și circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal. Nu este de neglijat că, inculpatul a săvârșit totuși o infracțiune cu aplicarea agresiunii, fiind comisă într-un mod destul de violent, o faptă prejudiciabilă care face parte din categoria celor deosebit de grave și care atentează la valorile supreme ocrotite de legea penală și anume sănătatea și viața persoanei.

Învederând cele expuse mai sus, instanța de recurs consideră că criticile apărătorului Lupea Georgeta invocate în prezentul recurs sunt nefondate, au constituit obiect de discuție în instanța de apel, care a oferit răspunsuri plauzibile asupra acestora. De menționat este că au fost reiterate argumente în procedura de recurs, fără a fi abordate critici noi sub aspectul contestat, din care motiv Colegiul conchide despre inadmisibilitatea recursului ordinar declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

7.3 Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Dintiu Maxim

Reieșind din recursul declarat de către apărătorul inculpatului Dintiu Maxim se atestă, că acesta îl fondează în baza temeiurilor pentru recurs prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

De asemenea, Colegiul penal reține că, autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, criticând doar hotărârile adoptate în partea stabilirii pedepsei, considerând că prima instanță, cât și cea de apel nu au ținut cont în deplină măsură de prezența în speță a unui cumul de împrejurări și circumstanțe ce-i atenuază răspunderea penală a inculpatului Dintiu Maxim, invocând în cele din urmă că ultimului i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră, fiind neglijate prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal.

Cu referire la temeiul invocat de către recurent, prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume ce ține de alegațiile, precum că instanța de apel nu s-a expus argumentat la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului, astfel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal constată că, acest temei de casare nu și-a găsit confirmarea nici la examinarea acestui recurs.

În această ordine de idei, se reține că instanța de apel, a motivat cu suficientă amplitudine în cuprinsul deciziei atacate, soluția de menținere a sentinței și respectiv respingerii argumentelor părții apărării în vederea aplicării pedepsei mai blânde.

Dintr-un alt punct de vedere, Colegiul penal cu titlu de premisă relevă că, instanțele au obligația de a-și motiva hotărârea în vederea garantării bunei administrări a justiției, dar și a drepturilor părților la un proces echitabil, în conformitate cu dispozițiile art. 6 din CEDO, astfel ca justițiabilul să poată observa care dintre argumentele sale au fost acceptate și motivele pentru care aceste apărări i-au fost respinse (cauza Burg și alții c. Franței, cauza Suominen c. Finlandei).

Motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire ce înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând posibilitatea părților din proces și opiniei publice să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanței de control judiciar, elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Reieșind din jurisprudența CEDO, instanța de recurs reiterează că nu trebuie să existe un răspuns la fiecare argument avansat de părți, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Instanța de recurs reține că, instanța de apel, investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, s-a expus suficient în partea individualizării pedepsei, astfel încât concluziile sale să conțină raționamente asupra pedepsei aplicate inculpatului. Prin urmare, instanța de recurs remarcă, din textul deciziei atacate se constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelurilor declarate ca nefondate, expunându-se asupra argumentelor esențiale invocate în cererile de apel.

Sub aspectul incidenței în speță a cazului de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, apărătorul inculpatului Dintiu Maxim, invocă ca argument de bază faptul că, atât instanța de apel, cât și cea de fond nejustificat nu au aplicat în privința ultimului dispozițiile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, deoarece vârsta pe care o avea inculpatul la momentul comiterii infracțiunii, se încadra în aceste prevederi legale, pentru ca acesta să beneficieze de reducerea pedepsei stipulată în norma dată.

Asupra criticilor invocate de autor, Colegiul notează că, acestea au fost obiect de discuție încă la etapa judecării cauzei în prima instanță, unde această instanță s-a expus argumentat, enunțând concluzii întemeiate legal, prin urmare atât instanța de apel, cât și cea de recurs ordinar nu au găsit temeiuri de a devia de la concluziile menționate în sentința adoptată la caz. Respectiv, deoarece chestiunile invocate atât în apel, cât și recurs, au constituit obiect de analiză și în sentința adoptată de către prima instanță, potrivit jurisprudenței CtEDO, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărâri CEDO Garcia Ruis contra Spaniei, Heile contra Finlandei*).

Instanța de recurs reiterează că, potrivit alin. (3¹) art. 70 Cod penal, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime. În cazul în care instanța, ținând cont de personalitatea infractorului, ajunge la concluzia că doar prin aplicarea pedepsei în limitele generale se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă în limitele prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită. Necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale urmează a fi argumentată de către instanța de judecată.

Din norma penală expusă mai sus, rezultă că instanțele de judecată sunt în drept de a nu aplica reducerea prevăzută de lege, fiindu-le oferită posibilitatea de a dispune stabilirea pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea articolului imputat, urmând să argumenteze acest fapt în hotărârea adoptată.

În cauza deferită judecării, instanțele de fond au ajuns la concluzia că, inculpatului Dintiu Maxim urmează a-i fi stabilită pedeapsă doar în limitele reduse cu o treime, în conformitate cu prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în limitele de la 8 la 10 ani închisoare, menționând în hotărârile adoptate motivele de neaplicare a reducerii stipulate, în sensul art. 70 alin. (3¹) Cod penal. În opinia Colegiului penal, atât prima instanță, cât și instanța de apel au evocat în soluțiile adoptate concluzii justificate de a nu reduce maximul pedepsei cu o treime, conform art. 70 alin. (3¹) Cod penal, în cazul inculpatului Dintiu Maxim, deoarece ținându-se cont de totalitatea împrejurărilor comiterii infracțiunii imputate și anume că, acesta a comis o crimă ce se clasifică ca una deosebit de gravă, care a fost realizată în urma unui comportament agresiv, acționând violent față de victimă, aplicându-i acestuia multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv cu o coadă de lemn pentru topor și o scândură folosită în calitate de scaun la căruță, profitând și de starea de neputință a ultimului, care era în stare de ebrietate avansată. De asemenea, instanțele de fond au stabilit că inculpatul intenționa să părăsească Republica Moldova, pentru a evita răspunderea penală, însă a fost reținut de colaboratorii de poliție, care au depistat asupra acestuia pașaportul eliberat pe numele său. Din materialele cauzei se atestă că, inculpatul Dintiu Maxim anterior a mai comis infracțiuni, însă nu a fost atras la răspundere penală, deoarece într-un caz nu a atins vârsta de atragere la răspundere penală, iar în alt caz a intervenit împăcarea cu victima (f.d. 185-189 v. 1), la fel acesta dispune și de cazier contravențional, de unde rezultă că anterior a comis și contravenții, fiind sancționat cu amenzi (f.d. 190 v. 1).

Ținând cont de lucrările dosarului și de personalitatea inculpatului Dintiu Maxim, Colegiul penal apreciază ca fiind întemeiate considerentele instanțelor de fond de a nu aplica reducerea stipulată la alin. (3¹) art. 70 Cod penal, în privința ultimului, deoarece persoana ultimului prezintă pericol pentru societate și acesta urmează să execute pedeapsă în limitele generale prevăzute de sancțiunea normei imputate, beneficiind doar de reducerile acordate în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

În atare împrejurări, instanța de recurs consideră că, instanțele de fond au aplicat inculpaților, în prezenta speță, pedepse echitabile și conforme prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar termenele pedepselor stabilite în sarcina acestora, au fost individualizate corect și în așa fel, încât persoanele vinovate de comiterea crimei să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

În opinia Colegiului penal, la caz, pedepsele individualizate de către prima instanță și cea de apel, răspund atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a inculpaților, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază argumentele invocate în recursurile declarate ca nefondate, deoarece nu sunt incidente în speță cazurile de casare la care au făcut referire autorii, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate și se impune, astfel, concluzia privind inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, de către avocatul Lupea Georgeta în numele inculpatului Cojocarui Anatolie, de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Dintiu Maxim, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 23 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Cojocarui Anatolie Xxxxx** și **Dintiu Maxim Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 11 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma